

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 13g/2022

privind excepția de neconstituționalitate
a tezei a doua din articolul 29 alin. (3) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014
cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor

*(caracterul definitiv al hotărârii de respingere a contestației formulate
împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării)*

CHIȘINĂU
29 septembrie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Vasili Oprea, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 1 februarie 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 29 septembrie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a tezei a doua din articolul 29 alin. (3) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, ridicată de dl Marcel Smochin, parte în dosarul nr. 3r-15/2022, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecată de la Curtea Supremă de Justiție format din dna Ala Cobăneanu, dl Victor Burduh și dna Nina Vascan, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Circumstanțele litigiului principal, așa cum au fost formulate de autorul excepției, pot fi rezumate după cum urmează:

4. La 1 martie 2021, dl Marcel Smochin a depus la Consiliul Superior al Magistraturii o sesizare prin care a solicitat tragerea la răspundere disciplinară a unui judecător de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

5. La 1 aprilie 2021, Inspekția Judiciară a respins sesizarea ca neîntemeiată. În acest sens, dl Marcel Smochin a formulat o contestație împotriva deciziei Inspekției Judiciare. Totuși, printr-o hotărâre din 29 aprilie 2021, Completul nr. 2 de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar a respins contestația.

6. Dl Marcel Smochin a contestat la Consiliul Superior al Magistraturii hotărârea Completului de examinare a contestațiilor. Dl Marcel Smochin a primit ca răspuns o altă hotărâre a Completului nr. 2 de examinare a contestațiilor, emisă la 29 aprilie 2021, în care se menționa că petiția sa se respinge din cauza existenței unei alte hotărâri în acest caz, cu același obiect. De asemenea, dl Marcel Smochin a primit un răspuns din partea Consiliului Superior al Magistraturii, potrivit căruia se refuză examinarea contestației

depuse, pentru că hotărârile completelor de examinare a contestațiilor din cadrul Colegiului disciplinar sunt definitive.

7. La 1 septembrie 2021, dl Marcel Smochin a contestat la Curtea de Apel Chișinău hotărârile Completului nr. 2 de examinare a contestațiilor al Colegiului disciplinar și răspunsul Consiliului Superior al Magistraturii.

8. Printr-o încheiere din 9 decembrie 2021, Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ, menționând că hotărârile completelor de examinare a contestațiilor din cadrul Colegiului disciplinar sunt definitive.

9. La 6 ianuarie 2022, dl Marcel Smochin a depus la Curtea Supremă de Justiție un recurs împotriva încheierii de inadmisibilitate a Curții de Apel Chișinău.

10. În cadrul examinării cauzei în recurs, dl Marcel Smochin a ridicat excepția de neconstituționalitate a tezei a doua din articolul 29 alin. (3) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, potrivit căreia hotărârea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării este definitivă.

11. Printr-o încheiere din 26 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

12. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

13. Prevederile relevante ale Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor sunt următoarele:

Articolul 27

Completele de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar

„(1) Completele de examinare a contestațiilor ale colegiului disciplinar (în continuare – *complete de contestație*) verifică contestațiile împotriva deciziilor inspecției judiciare de respingere a sesizărilor.

[...].”

Articolul 29

Hotărârile completelor de contestație

„(1) Hotărârea privind admiterea contestației se consideră adoptată dacă pentru admitere a votat cel puțin un membru al completului de contestație. Hotărârea privind respingerea sesizării se adoptă cu votul unanim al membrilor completului de contestație.

(2) Hotărârea privind respingerea contestației se motivează în mod obligatoriu cu indicarea circumstanțelor în baza cărora sesizarea a fost respinsă.

(3) Hotărârea privind admiterea contestației este obligatorie pentru inspecția judiciară, care urmează să efectueze cercetarea disciplinară în conformitate cu art. 23. **hotărârea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării este definitivă.**

(4) Hotărârile completelor de contestație se aduc la cunoștința persoanei care a depus contestația și a judecătorului subiect al sesizării în termen de 7 zile de la data adoptării.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

14. Autorul excepției menționează că, pe baza articolelor 27 și 28 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, deciziile Inspecției Judiciare de respingere a sesizărilor privind tragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor pot fi contestate în fața completelor de examinare a contestațiilor ale Colegiului disciplinar. În continuare, potrivit articolului 29 alin. (3) teza a doua din aceeași lege, hotărârea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării este definitivă. Altfel spus, în situația în care unei persoane i se respinge o sesizare de tragere la răspundere disciplinară a unui judecător, aceasta nu dispune de acces la un tribunal care să decidă asupra legalității respingerii sesizării. De altfel, completele de examinare a contestațiilor nu pot fi considerate tribunale.

15. Prin urmare, autorul excepției consideră că prevederile contestate sunt contrare articolelor 20 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

16. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

17. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, ține de competența Curții Constituționale.

18. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate este ridicată de o parte în cadrul unui proces pendinte în fața instanței de drept comun, subiect căruia i s-a acordat acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

19. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în contextul în care Curtea Supremă de Justiție are pe rol o cerere de recurs formulată împotriva unei încheieri a Curții de Apel Chișinău. Prin încheierea contestată, Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ, bazându-se pe prevederile contestate. Astfel, Curtea admite că instanța de judecată ar putea avea în vedere prevederile criticate.

20. Curtea constată că textul criticat nu a constituit anterior obiect al controlului constituționalității.

21. Curtea reține că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 30 din 18 martie 2021, § 19; DCC nr. 44 din 1 aprilie 2021, § 20).

22. Autorul sesizării a susținut incidența articolelor 20 [*accesul liber la justiție*] și 54 [*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*] din Constituție.

23. Cu privire la articolul 54 din Constituție, Curtea a reținut, în jurisprudența sa, că acesta este aplicabil doar în coroborare cu un drept fundamental incident. Mai mult, articolul 54 îi impune Curții un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile fundamentale. Astfel, pentru a putea fi invocat acest articol, autorul sesizării trebuie să argumenteze incidența unui drept fundamental (a se vedea HCC nr. 29 din 12 decembrie 2019, § 19; HCC nr. 31 din 23 septembrie 2021, § 29).

24. Prin urmare, Curtea trebuie să examineze incidența articolului 20 din Constituție invocat de autorul excepției de neconstituționalitate.

25. Curtea menționează că articolul 20 din Constituție își găsește corespondența în dispozițiile articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (DCC nr. 37 din 30 martie 2021, § 32; DCC nr. 85 din 8 iunie 2021, § 28).

26. Pentru ca articolul 6 § 1 din Convenție să fie aplicabil, trebuie să existe o „dispută” cu privire la un „drept” despre care se poate afirma că este recunoscut în dreptul național, indiferent dacă este protejat sau nu de

Convenție (*Regner v. Republica Cehă* [MC], 19 septembrie 2017, § 99; *Denisov v. Ucraina* [MC], 25 septembrie 2018, § 44).

27. De asemenea, pentru ca articolul 6 § 1 din Convenție să fie aplicabil, dreptul în privința căruia există o dispută trebuie să aibă un caracter „civil” (a se vedea *Denisov v. Ucraina* [MC], § 50). În jurisprudența sa, Curtea Europeană a notat că aspectul „civil” este aplicabil și în cazurile în care, la prima vedere, nu pun în discuție un drept civil, dar care pot avea repercusiuni directe și semnificative asupra drepturilor private patrimoniale sau nepatrimoniale ale unei persoane (*Denisov v. Ucraina* [MC], § 51).

28. Curtea constată că, potrivit articolului 19 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de judecători poate fi depusă de o persoană ale cărei drepturi au fost încălcate ca urmare a faptei comise de judecător sau de o altă persoană care poate invoca un interes legitim. Conform articolelor 23 alin. (1¹) și 26 alin. (1) din aceeași lege, în cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător elaborează o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în fața completelor de examinare a contestațiilor ale Colegiului disciplinar.

29. Potrivit dispozițiilor contestate, hotărârea privind respingerea contestației împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării este definitivă.

30. Curtea menționează că, deși autorul excepției pretinde existența unui drept de acces la un tribunal împotriva deciziei inspecției judiciare de respingere a sesizării, acesta nu a demonstrat existența unui drept „civil” care poate fi apărat în justiție. Răspunderea disciplinară a judecătorilor reprezintă o procedură de drept public care urmărește să asigure responsabilitatea judecătorilor și, prin urmare, încrederea publicului în justiție. Fără a nega importanța acestei instituții, Curtea menționează că, în eventualitatea sancționării disciplinare a unui judecător, persoana care a depus sesizarea nu va obține vreun avantaj patrimonial sau nepatrimonial care ar putea fi catalogat ca un drept „civil”.

31. Curtea admite că, printr-o faptă comisă de un judecător, ar putea fi lezate drepturile fundamentale ale unei persoane. Totuși, încălcările în discuție pot fi remediate prin intermediul altor mijloace, *e.g.* exercitarea căilor de atac împotriva hotărârii care lezează un drept, formularea unor acțiuni civile în despăgubire (*e.g.* pe baza Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești sau pe baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești) sau alte remedii care pun în aplicare obligațiile pozitive ale statului de a asigura protecția drepturilor omului.

32. Pentru că nu s-a demonstrat existența unui drept „civil” care poate fi apărat în justiție, Curtea nu poate constata incidența articolului 20 din Constituție, care garantează dreptul de acces liber la justiție. Astfel, Curtea subliniază că nici articolul 54 din Constituție nu este incident.

33. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a tezei a doua din articolul 29 alin. (3) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, ridicată de dl Marcel Smochin, parte în dosarul nr. 3r-15/2022, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 29 septembrie 2022

DCC nr. 137

Dosarul nr. 13g/2022